

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни
«Методологія та проектування соціологічного дослідження»,
що викладається в межах ОПП Прикладна соціологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2024

Назва курсу	Методологія та проектування соціологічного дослідження
Адреса викладання курсу	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки; 054 Соціологія
Викладачі курсу	Калиняк Орислава Теодорівна, к.соц. н., доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: oryslava.kalynyak@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/employee/ben-o Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 320
Консультації по курсу відбуваються	Консультації (офлайн або онлайн) в день проведення занять за попередньою домовленістю
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/course/metodolohiia-ta-proektuvannia-sotsiologichnoho-doslidzhennia
Інформація про курс	Дисципліна «Методологія та проектування соціологічного дослідження» є нормативною навчальною дисципліною, розробленою для освітньо-професійної програми бакалаврського рівня «Прикладна соціологія» зі спеціальності 054 «Соціологія», яка викладається у <u>6 семестрі в обсязі 4 кредитів за Європейською Кредитною Трансферною Системою (ECTS).</u>
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний, методологічний та емпіричний досвід для проектування та проведення авторського соціологічного дослідження. В рамках курсу передбачено створення авторського дизайну дослідження в рамках відповідної теоретико-методологічної парадигми. На основі дослідницького дизайну конструюється програма соціологічного дослідження, котра в рамках логіки курсу проходить різні етапи апробації з метою трансформації в продукт, потенційно готовий до польового етапу авторського дипломного дослідження.
Мета та цілі курсу	<i>Мета навчальної дисципліни</i> полягає у формуванні у студентів поглибленого розуміння логіки процесу проектування соціологічного дослідження, в удосконаленні знань про специфіку методології і методів соціологічних досліджень, а також у розвитку практичних умінь та навик із застосування отриманих знань при здійсненні авторських емпіричних соціологічних досліджень.

	<p><i>Завдання навчальної дисципліни:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Передати студентам поглиблене розуміння основних проблем та дебатів у соціологічних дослідженнях та шляхів їхньої імплікації у практику емпіричних соціологічних досліджень. • Дати змогу студентам оцінити важливість практичних студій для генерування знань в цілому та у царині соціології зокрема. • Дати змогу студентам оцінити переваги та недоліки кожного з основних методів, які є основою для емпіричних соціологічних досліджень. • Навчити студентів розробляти дослідницький дизайн, програму та інструментарій власних авторських соціологічних досліджень із вмінням підібрати методологію та методи, що найбільше відповідають обраній проблемній ситуації, меті, завданням, об'єкту та предмету дослідження.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дизайн дослідження: підходи на основі якісних, кількісних і змішаних методів / Перекл. Ігор Кобель, Тарас Кобель. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2022. 284 с. 2. Комплексні вимірвальні <i>інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності</i> [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. Київ. Інститут соціології НАН України. 2022. 405 с. 3. <i>Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник</i> / Батаєва Катерина, Іванов Валерій, Коритнікова Надія, Костенко Наталія, Семотюк Орест, Юзва Людмила; за заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К. та Іванова В. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 416 с. 4. Паніна Н. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. Київ, 2007. 320 с. 5. Руденко В.М. <i>Математична статистика. Навчальний посібник</i>. К: Центр учбової літератури. 2012. 304 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Rudenko_Volodymyr/Matematychna_statystyka.pdf 6. <i>Якісні дослідження в соціологічних практиках:</i> Навчальний посібник. За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. 400 с. <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Горбачик О. Комп'ютерна обробка текстів у якісних та кількісних соціологічних дослідженнях. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2006. № 1. С. 124-133.

2. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2004. 212 с.
3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. 5-е вид. Київ: Видавничий дім "Професіонал". 2008. 240 с.
4. Костенко Н. Кількісне і якісне: взаємні претензії та спільні перспективи. *Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник*. За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. С. 8-26.
5. Костенко Н., Іванов В. *Досвід контент-аналізу: моделі та практики*. Київ: Центр вільної преси, 2003. 200 с.
6. Кривошеїн В.В. Теоретико-методологічні засади застосування івент-аналізу в діяльності патронатної служби органів державного управління. *Аспекти публічного управління*. Т. 6. № 3. 2018. С. 12-17.
7. Кутуєв П. Соціальна реальність і трансформації ХХ століття: між концепціями та утопіями. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2017. № 4.
8. Нікітіна Т. Співвідношення понять «надійність» та «валідність». *Український соціум*. 2009. 4(31). С.25-32.
9. Нікітіна Т. Теоретична та емпірична інтерпретація та операціоналізація поняття «валідність». *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2009. № 2. С. 113-129.
10. Паніотто В. Майбутнє методів соціологічних досліджень. *Соціологія майбутнього і майбутнє соціології в ХХІ столітті*. Матеріали ХІІ Міжнародних соціологічних читань пам'яті Наталії Паніної та Мирослава Поповича. За наук. ред. Є.І. Головахи та О.О. Максименко. Київ: Інститут соціології НАН України, 2019. С. 49-65.
11. Переверзєв О.С. Сучасні практики використання новітніх не опитувальних методів збору даних у соціології. *Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки*. 2017. Т. 196. С. 19-24.
12. Савченко О. Наративний аналіз як засіб дослідження досвіду на особистісному рівні. *East European Journal of Psycholinguistics*. 1(2). С. 94-102.
13. Саніна Т.О. До проблеми об'єктивності даних, отриманих у процесі якісного дослідження. *Наукові записки. Соціологічні науки*. 2006. Том 58. С. 85-89.
14. Семотюк О. Аналіз дискурсу vs. контент-аналіз: методично-методологічні відмінності і подібності. *Humanity, Computers and Communication (HCC'2015)*. 22-24 april 2015. Lviv. Ukraine. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/bf8790b5-3c61-4219-987c-a476205b4bcc/content>
15. *Технології прикладних соціологічних досліджень*. Навчально-методичний посібник. Київ: Інститут соціології НАН України. 2003. 124 с.

	<p>16. Хоменко Є. Особливості використання наративного аналізу для дослідження взаємодії. <i>Психологія і особистість</i>. 2014. № 1 (5) С. 100-111.</p> <p style="text-align: center;">Інтернет-джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналітичний центр Cedos. URL: https://cedos.org.ua/ 2. Вісник Львівського університету Серія соціологічна. URL: http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology 3. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». URL: https://periodicals.karazin.ua/sc 4. Дослідницька агенція «ФАМА». URL: https://fama.agency/ 5. Збірник наукових праць «Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики». URL: http://soctech-journal.kpu.zp.ua/ 6. Інститут соціології НАН України. URL: https://i-soc.com.ua/ 7. Київський міжнародний інститут соціології. URL: https://www.kiis.com.ua/ 8. Науковий журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». URL: http://stmm.in.ua/ 9. Науковий журнал «Український соціум». URL: https://ukr-socium.org.ua/uk/ 10. Науковий журнал з соціології та психології «Габітус». URL: http://habitus.od.ua/ 11. Незалежний дослідницький цент «Соціоінформ». URL: https://socioinform.com/ 12. Публікації викладачів кафедри соціології ЛНУ імені Івана Франка URL: https://clio.lnu.edu.ua/department/sotsiolohiji 13. Соціологічна асоціація України. URL: https://sau.in.ua/ 14. Соціологічна група «Рейтинг». URL: https://ratinggroup.ua/ 15. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: https://razumkov.org.ua/ 16. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: https://dif.org.ua/ 17. Центр стратегічного планування і розвитку Львова «Інститут міста». URL: https://city-institute.org/
Обсяг курсу	Загальний обсяг 120 академічних годин, з них 64 години аудиторних занять (16 годин лекцій, 48 годин лабораторних занять, 56 годин самостійної роботи)
Очікувані результати	У результаті успішного проходження курсу студент(ка)

навчання	<p>набуде загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, що сприятимуть формуванню відповідних результатів навчання:</p> <p><i>Загальні компетентності:</i> ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</i> СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження</p> <p><i>Результати навчання:</i> РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності. РН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі. РН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів</p>
Ключові слова	теорія/онтологія, методологія/епістемологія, аналіз/синтез, індукція/дедукція, об'єктивізм, конструктивізм, методика, методи, дизайн дослідження, програма соціологічного дослідження, робочі гіпотези, операціоналізація, кількісні методи, якісні методи, якість соціологічного дослідження, надійність, валідність, репрезентативність.
Формат курсу	Очний
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»**
Підсумковий контроль	Екзамен в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань таких навчальних дисциплін, як «Історія соціології», «Якісні

	соціологічні дослідження», «Кількісні соціологічні дослідження», «Сучасні соціологічні теорії», «Практикум з прикладної соціології» достатніх для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	інтерактивні лекції, індивідуальна, групова та командна робота в рамках лабораторних занять, презентація результатів індивідуальної та групової роботи; виконання індивідуальних завдань та презентація їхніх результатів, спільне обговорення усіх презентацій; іспит (теоретичні питання + написання програми соціологічного дослідження на задану тему);
Необхідне обладнання	комп'ютери з доступом до Інтернету, мультимедійний проектор
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою: 50 балів – робота під час семестру і 50 балів – за іспит. За роботу в семестрі бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) участь у лабораторних заняттях (15 балів), 2) презентація одного з базових соціологічних підходів (5 балів), 3) дизайн авторського соціологічного дослідження (10 балів), 4) розпрацювання і захист авторської програми соціологічного дослідження (10 балів), 5) написання рецензії на програму соціологічного дослідження (5 балів), 6) написання саморефлексії на апробацію авторської програми соціологічного дослідження (5 балів). <p><u>1. Принципи оцінювання роботи студентів на лабораторних заняттях.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Якщо студент/ка активно бере участь у занятті, то отримує «1» бал. Якщо студент/ка пасивно (частково) бере участь у занятті, то отримує «+» (три «+» = 1 бал). ○ Позначення «0» виставляється за відмову від участі у запропонованих видах робіт, за невідповідність або через відсутність на занятті без поважної причини. ○ Зважаючи на індивідуальні особливості кожного студента чи студентки, а також на специфіку зовнішніх обставин (пов'язаних здебільшого з умовами війни), максимальні 15 балів можна отримати, взявши максимально активну участь у 15 заняттях. Якщо студент/ка надає перевагу посередній активності на заняттях, то для отримання максимальних 15 балів кількість результативних занять має бути більшою. ○ В кінці семестру всі бали, отримані на лабораторних заняттях, будуть додані; сума балів відповідатиме оцінці

студента/ки за роботу на заняттях (максимум – 15 балів).

2. Презентація одного з базових соціологічних підходів:

- соціологічний підхід обирається студентами на власний розсуд (бажано, щоб він був пов'язаний із курсовою роботою);
- вибір об'єкту дослідження узгоджується наперед;
- презентація складається з таких компонентів:
  - онтологія,
  - епістемологія,
  - об'єкт, предмет,
  - методи,
  - адаптація до авторського дослідження – «+» або «-».
- розмір презентації – 5-6 слайдів;
- тривалість виступу – 5 хв.

3. Дизайн авторського соціологічного дослідження:

- дизайн створюється на базі підходу (парадигми/теорії), котрий обраний основою для майбутнього авторського дослідження,
- дизайн має соціологічний (але допускається міждисциплінарний) контекст,
- завдання дизайну – продемонструвати зв'язок теоретичної та емпіричної частин роботи,
- основні позиції дизайну обов'язково відображаються у програмі дослідження,
- дизайнування включає такі позиції:
  - формулювання та пояснення **авторських визначень** ключового/вих поняття/ть і категорій дослідження;
  - пояснення авторського бачення **структури** ключового/вих поняття/ть і категорій дослідження;
  - представлення **ймовірних взаємозв'язків** між ключовими поняттями та категоріями дослідження та іншими соціальними феноменами;
- форма дизайнування – довільна,
- незалежно від обраної форми рисунку, дизайнування включає обов'язкове текстове пояснення характеру зазначених зв'язків,
- дизайнування передбачає самостійний дослідницький пошук,
- закладені у дослідницький дизайн позиції не обов'язково (!!!) підтверджуються після проведення дослідження.

4. Програма соціологічного дослідження передбачає такі компоненти:

1. Методологічна частина.

- 1.1. Опис проблемної ситуації з вказанням на те, що відомо з приводу обраної проблеми, а що є невідомим і потребує спеціального соціологічного дослідження.
- 1.2. Формулювання теми авторського дослідження (формулювання теми соціологічного дослідження має бути конкретним і виходити з того, що саме збирається досліджувати студент; воно є конкретизацією теми усієї дипломної роботи і має бути вужчим від неї).
- 1.2. Мета та завдання дослідження.
- 1.3. Об'єкт дослідження.
- 1.4. Предмет дослідження.
- 1.5. Теоретична інтерпретація базових понять, а також інших складників понятійно-категоріального апарату дослідження з обов'язковим посиланням на джерело, звідки подається означення; якщо студент сам сформулював означення, то після його наведення замість посилання у дужках вказується: *авторське означення*.
- 1.6. Робочі гіпотези дослідження. Гіпотези розбиваються на гіпотези-підстави та гіпотези-наслідки.
- 1.7а. Операціональна інтерпретація базових понять відповідно до сформульованих робочих гіпотез дослідження.
- 1.7б. Конструювання операціональних факторних й показникових змінних робочих гіпотез дослідження.

2. Методична частина.

- 2.1. Характеристика емпіричної бази дослідження: окреслення основних параметрів генеральної сукупності, конструювання вибіркової сукупності.
- 2.2. Опис методів й технік отримання інформації. Розроблення відповідного до них інструментарію дослідження (анкета статистичного соціологічного дослідження, бланк спостереження, формуляр тесту, сценарій фокус-групової дискусії, алгоритм аналізу документів тощо).
- 2.3. Обґрунтування логіки й методів аналізу даних, що будуть отримані з використанням розробленого інструментарію, зокрема, визначення методів емпіричної апробації робочих гіпотез дослідження.

5. Рецензія на програму соціологічних досліджень:

- кожен студент повинен написати 1 рецензію на програму соціологічного дослідження свого колеги;
- вибір програм соціологічного дослідження для написання рецензій довільний, але узгоджений з викладачем;
- мета – удосконалення програм соціологічного дослідження студентів шляхом опонування між ними;
- рецензія передбачає:
  - ✓ характеристику вибору теми: актуальність, можливість для дослідження тощо,
  - ✓ аналіз формальних ознак програми соціологічного дослідження (наявність всіх елементів програми, їх послідовність тощо),
  - ✓ характеристика позитивних сторін програми,
  - ✓ аналіз недоліків (недопрацювань, упущень),
  - ✓ рекомендації для вдосконалення програм;
- розмір роботи – 2-3 сторінки;
- рецензія презентується на визначеному занятті під час захисту програм соціологічного дослідження.

6. Саморефлексії на апробацію авторської програми соціологічного дослідження:

- саморефлексія пишеться кожним студентом після проведення пілотажного дослідження на основі авторської програми соціологічного дослідження;
- мета – вдосконалення програми авторського дослідження шляхом виявлення в ході пілотажного дослідження методологічних, методичних чи технічних недоліків або упущень;
- кількість випадків:
  - для якісного дослідження – 1-2,
  - для кількісного дослідження – 10-20,
  - для текстуального аналізу – 3-5;
- пілотажне дослідження передбачає, крім безпосереднього опитування, розмову з респондентами щодо особливостей запропонованого інструментарію;
- саморефлексія включає:
  - вступ – опис формальних характеристик (кількість інтерв'ю, опис респондентів тощо),
  - основна частина – що спрацювало, що не спрацювало і ЧОМУ:
    - в методології,
    - в методиці,
    - в технічному плані,
  - висновок – пункти, які потрібно змінити у програмі соціологічного дослідження;
- розмір роботи – 2-3 сторінки;
- саморефлексія представляється на визначеному

	<p>підсумковому занятті в усній формі та здається викладачеві у письмовій.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» http://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf.</p> <p>Іспит – максимальна кількість балів – 50.</p> <ul style="list-style-type: none"> • два теоретичні питання (по 10 балів кожне), • складання програми соціологічного дослідження на задану тему (30 балів). <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<p style="text-align: center;">Перелік запитань на іспит</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зв'язок філософії та соціального дослідження. 2. Ключові концепції: онтологія та епістемологія. 3. Базові категорії наукового дослідження: закон та теорія; дедукція та індукція; аналіз та синтез. 4. Базові категорії наукового дослідження: методологія та методи. 5. Базові категорії наукового дослідження: проблема, об'єкт та предмет; мета та завдання. 6. Базові категорії наукового дослідження: робочі гіпотези. 7. Теоретико-методологічна основа дослідницького процесу: позитивізм. 8. Логіка наукової революції (Томас Кун). 9. Теоретико-методологічна основа дослідницького процесу: інтерпретативізм. 10. Класифікації парадигм в соціологічних дослідженнях. 11. Методологічна основа наукового дослідження 12. Побутове пізнання та сутність наукового пізнання. 13. Структура та методи наукового пізнання. 14. Наукове пізнання та наукове дослідження: спільне та відмінне. 15. Специфіка соціологічного дослідження. 16. Рівні соціологічного знання та специфіка методології емпіричного дослідження. 17. Соціальні факти: поняття, класифікація та специфіка дослідження. 18. Соціальні процеси: поняття, класифікація та специфіка дослідження. 19. Стратегії соціологічного дослідження (індукція/дедукція). 20. Дизайн соціологічного дослідження: основні елементи. 21. Програма соціологічного дослідження. Методологічна частина.

	<ol style="list-style-type: none"> 22. Вибір теоретичної та методологічної (концептуальної) основи дослідження. 23. Формулювання теми дослідження. Укладання мети і завдань дослідження. Визначення об'єкту і предмету дослідження. 24. Формулювання робочих гіпотез дослідження (РГД). Операціоналізація. 25. Програма соціологічного дослідження. Методична частина. 26. Окреслення основного/ основних методу/дів та технік отримання інформації. 27. Опис емпіричної бази дослідження: загальних параметрів генеральної й вибіркової сукупностей. 28. Інструментарій соціологічного дослідження. 29. Обґрунтування логіки й методів аналізу даних, що будуть отримані з використанням розробленого інструментарію. 30. Класифікація методів збирання соціологічної інформації. 31. Базові методи отримання інформації: інтерв'ю. 32. Базові методи отримання інформації: спостереження. 33. Базові методи отримання інформації: метод статистичного стандартизованого анкетування. 34. Базові методи отримання інформації: метод наукового експерименту. 35. Базові методи отримання інформації: тести у соціологічному дослідженні, соціометрія. 36. Вторинний аналіз соціологічної інформації. 37. Базові методи отримання інформації: методи аналізу документів. 38. Кількісні методи соціологічних досліджень: методологічні та методичні особливості. 39. Якісні методи соціологічних досліджень: методологічні та методичні особливості. 40. Порівняльні дослідження: можливості та проблеми 41. Тріангуляція (методологічна, методична, тематична). 42. Методи аналізу соціологічних даних кількісного дослідження. 43. Методи аналізу соціологічних даних якісного дослідження. 44. Головні етапи соціологічного дослідження: перед-поле, поле, після-поле. 45. Планування соціологічного дослідження. 46. Апробація програми соціологічного дослідження: 47. Дослідницька етика в соціології. 48. Специфіка різних видів соціологічних досліджень. 49. Якість результатів соціологічного дослідження: надійність та валідність. 50. Репрезентативність соціологічного дослідження (representativeness – репрезентативність). Якість вибірки.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано

	по завершенні курсу.	
--	----------------------	--

Додаток. Схема курсу «Методологія та проектування соціологічного дослідження»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1/ 2 год.	<p>Тема 1. <i>Філософська основа соціального дослідження.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Зв'язок філософії та соціального дослідження. • Ключові концепції: онтологія та епістемологія. • Базові категорії наукового дослідження: закон та теорія; дедукція та індукція; аналіз та синтез; методологія та методи; проблема, об'єкт та предмет; мета та завдання; робочі гіпотези. 	Лекція (інтерактивне заняття) – 2 год	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17		
1/ 4 год.	<p>Лабораторне заняття 1а. Базові категорії наукового дослідження: дедукція та індукція; аналіз та синтез.</p>	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Підготовка до лабораторного заняття, опрацювання літератури	1-й тиждень

2/ 4 год.	Лабораторне заняття 1б. Базові категорії наукового дослідження: методологія та методи.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Підготовка до лабораторного заняття, опрацювання літератури	2-й тиждень
2/ 5 год.	Лабораторне заняття 1в. Базові категорії наукового дослідження: робочі гіпотези.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Підготовка до лабораторного заняття, опрацювання літератури	2-й тиждень
3/ 2 год.	Тема 2. Основні парадигми соціологічної науки: теоретико-методологічний дискурс. <ul style="list-style-type: none"> • Теоретико-методологічна основа дослідницького процесу: позитивізм. • Логіка наукової революції. • Теоретико-методологічна основа дослідницького процесу: інтерпретативізм. • Класифікація парадигм в соціологічних дослідженнях. 	Лекція (інтерактивне заняття) – 2 год	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17		
3/ 4 год.	Лабораторне заняття 2а. Класифікація парадигм в соціологічних дослідженнях.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Підготовка до лабораторного заняття, опрацювання літератури	3-й тиждень

4/ 4 год.	Лабораторне заняття 2б. Макросоціологія VS мікросоціологія: дебати	Лабораторне заняття (індивідуальна/ групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Підготовка до лабораторного заняття, опрацювання літератури	4-й тиждень
4/ 5 год.	Лабораторне заняття 2в. Об'єктивізм та конструктивізм в соціологічних дослідженнях.	Лабораторне заняття (індивідуальна/ групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Підготовка до лабораторного заняття, опрацювання літератури	4-й тиждень
5/ 2 год.	Тема 3. Методологічна основа соціологічного дослідження. 1) <u>Методологічна основа наукового дослідження</u> <ul style="list-style-type: none"> • Побутове пізнання та сутність наукового пізнання. • Структура та методи наукового пізнання. • Наукове пізнання та наукове дослідження: спільне та відмінне. 2) <u>Особливості соціологічного дослідження.</u> <ul style="list-style-type: none"> • Рівні соціологічного знання та специфіка методології емпіричного дослідження. • Соціальні факти та специфіка їх дослідження. • Соціальні процеси та специфіка 	Лекція (інтерактивне заняття) – 2 год	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17		

	їх дослідження. <ul style="list-style-type: none"> • Стратегії соціологічного дослідження (індукція/дедукція) 				
5/ 4 год.	Лабораторне заняття 3а. Соціальні факти і соціальні процеси.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Підготовка до лабораторного заняття, опрацювання літератури	5-й тиждень
6/ 4 год.	Лабораторне заняття 3б. Аналіз обраної парадигми, теорії/підходу у теоретико-методологічному дискурсі.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Підготовка до лабораторного заняття, підготовка індивідуального завдання (презентація одного з базових соціологічних підходів)	6-й тиждень
6/ 5 год.	Лабораторне заняття 3в. Аналіз обраної парадигми, теорії/підходу у теоретико-методологічному дискурсі: адаптація до авторського дослідження.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Підготовка до лабораторного заняття, підготовка індивідуального завдання (презентація одного з базових соціологічних підходів)	6-й тиждень

7/ 2 год.	Тема 4. Специфіка дизайнування у соціологічному дослідженні. <i>Підготовка авторських проектів.</i>	Лекція (інтерактивне заняття) – 2 год	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17		
7/ 4 год.	Лабораторне заняття 4а. Презентації базових соціологічних підходів	Лабораторне заняття (індивідуальна/ групова/ командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального завдання (презентація одного з базових соціологічних підходів)	7-й тиждень
8/ 4 год.	Лабораторне заняття 4б. Презентації дизайнів авторських соціологічного дослідження.	Лабораторне заняття (індивідуальна/ групова/ командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального завдання (дизайн авторського соціологічного дослідження)	8-й тиждень
8/ 5 год.	Лабораторне заняття 4в. Презентації дизайнів авторських соціологічного дослідження.	Лабораторне заняття (індивідуальна/ групова/ командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1, 4 Додаткова: 2, 3, 4, 7, 10, 15 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Виконання індивідуального завдання (дизайн авторського соціологічного дослідження)	8-й тиждень

9/ 2 год.	<p><u>Тема 5. Програма соціологічного дослідження. Методологічна частина.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • вибір теоретичної та методологічної (концептуальної) основи дослідження; • формулювання теми дослідження; • укладання мети і завдань дослідження; • визначення об'єкту і предмету дослідження; • обґрунтування актуальності дослідження; • теоретична інтерпретація основних понять; • формулювання робочих гіпотез дослідження (РГД); • операціоналізація. 	Лекція (інтерактивне заняття) – 2 год	Базова: 1-6 Додаткова: 1, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 16 Інформаційні ресурси: 1-17		
9/ 4 год.	<p><u>Лабораторне заняття 5а.</u> Мета і завдання дослідження. Об'єкт та предмет дослідження.</p>	Лабораторне заняття (індивідуальна/ групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 1, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 16 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка програми авторського соціологічного дослідження)	9-й тиждень
10/ 4 год.	<p><u>Лабораторне заняття 5б.</u> Формулювання робочих гіпотез дослідження.</p>	Лабораторне заняття (індивідуальна/ групова робота, самостійна робота,	Базова: 1-6 Додаткова: 1, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 16 Інформаційні	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального	10-й тиждень

		індивідуальне завдання) – 2 год.	ресурси: 1-17	завдання (підготовка програми авторського соціологічного дослідження)	
10/ 5 год.	Лабораторне заняття 5в. Конструювання операціональної схеми базових категорій.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 1, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 16 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка програми авторського соціологічного дослідження)	10-й тиждень
11/ 2 год.	Тема 6. Програма соціологічного дослідження. Методична частина. 1) окреслення основного/ основних методу/дів та технік отримання інформації (класифікація методів і технік збирання соціологічної інформації); 2) опис емпіричної бази дослідження: загальних параметрів генеральної й вибіркової сукупностей; 3) інструментарій дослідження; 4) обґрунтування логіки й методів аналізу даних, що будуть отримані з використанням розробленого інструментарію;	Лекція (інтерактивне заняття) – 2 год	Базова: 1-6 Додаткова: 1, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 16 Інформаційні ресурси: 1-17		

	<p>5) порівняльні дослідження: можливості та проблеми;</p> <p>6) триангуляція (методологічна та тематична).</p>				
11/ 4 год.	Лабораторне заняття 6а. Конструювання вибірки.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 1, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 16 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка програми авторського соціологічного дослідження)	11-й тиждень
12/ 4 год.	Лабораторне заняття 6б. Основні методи дослідження.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 1, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 16 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка програми авторського соціологічного дослідження)	12-й тиждень
12/ 5 год.	Лабораторне заняття 6в. Методи аналізу даних.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 1, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 16 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка програми авторського соціологічного дослідження)	12-й тиждень

13/ 2 год.	<p>Тема 7. Критерії якості результатів соціологічного дослідження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Надійність та валідність соціологічного дослідження (reliability – надійність; validity – обґрунтованість). 2) Репрезентативність соціологічного дослідження (representativeness – репрезентативність). Якість вибірки. 3) Поняття обґрунтованості, об’єктивності, точності, повноти та істинності даних. 4) Методи збору та опрацювання інформації: методологічні проблеми. 5) Організаційно-процедурне забезпечення якості результатів дослідження. 	Лекція (інтерактивне заняття) – 2 год	Базова: 1-6 Додаткова: 8, 9, 13 Інформаційні ресурси: 1-17		
13/ 4 год.	<p>Лабораторне заняття 7а. Надійність та валідність дослідження.</p>	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 8, 9, 13 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка програми авторського соціологічного дослідження)	13-й тиждень
14/ 4 год.	<p>Лабораторне заняття 7б. Репрезентативність даних кількісного соціологічного дослідження.</p>	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота,	Базова: 1-6 Додаткова: 8, 9, 13 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального	14-й тиждень

		індивідуальне завдання) – 2 год.		завдання (підготовка програми авторського соціологічного дослідження)	
14/ 5 год.	Лабораторне заняття 7в. Критерії якості якісного соціологічного дослідження.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 8, 9, 13 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка програми авторського соціологічного дослідження)	14-й тиждень
15/ 2 год.	Тема 8. Організація та проведення соціологічного дослідження. <ul style="list-style-type: none"> • Головні етапи соціологічного дослідження: перед-поле, поле, після-поле. • Планування соціологічного дослідження. • Апробація програми соціологічного дослідження: <ul style="list-style-type: none"> а. рецензування програми, б. пілотажне дослідження, с. авторська саморефлексія. • Дослідницька етика в соціології. • Специфіка різних видів соціологічних досліджень. • Звітування про проведене 	Лекція (інтерактивне заняття) – 2 год	Базова: 1-6 Додаткова: 1-16 Інформаційні ресурси: 1-17		

	дослідження.				
15/ 4 год.	Лабораторне заняття 8а. Презентації рецензій на програми соціологічного дослідження колег.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова/командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 1-16 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка рецензії на програму соціологічного дослідження колеги)	15-й тиждень
16/ 4 год.	Лабораторне заняття 8б. Презентації саморефлексій після проведення пілотажного дослідження для апробації авторської програми.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 1-16 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 2 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка саморефлексії після проведення пілотажного дослідження)	16-й тиждень
16/ 5 год.	Лабораторне заняття 8в. Презентації остаточних варіантів програм авторського соціологічного дослідження.	Лабораторне заняття (індивідуальна/групова робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1-6 Додаткова: 1-16 Інформаційні ресурси: 1-17	Самостійна робота – 3 год. Виконання індивідуального завдання (підготовка остаточного варіанту програми авторського	16-й тиждень

				соціологічного дослідження)	
Разом 120 год.		64 год.		56 год.	